

โครงการสายใยรักแห่งครอบครัวและคลินิกสิ่งแวดล้อม

หลักการและทิศทางการดำเนินงาน

โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว มีความเป็นมา กล่าวคือ ด้วยสายพระเนตรอันยาวไกลของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ ในสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ที่ทรงเล็งเห็นสถาบันครอบครัวอบอุ่น จะเป็นรากฐานในการพัฒนาและก่อเกิดสังคมสงบที่ร่มเย็นน่าอยู่ในอนาคต จึงทรงขยายงานจากโครงการสายใยรักจากแม่สู่ลูกเป็น “โครงการสายใยรักแห่งครอบครัว” โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงรับโครงการสายใยรักแห่งครอบครัวไว้ในพระราชูปถัมภ์

สืบเนื่องจากการสัมมนาเรื่อง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับทิศทางการสนับสนุนโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว ระหว่างวันที่ 24-25 มีนาคม 2553 ณ ห้องภาณุมาศ โรงแรมรอยัลริเวอร์ กรุงเทพฯ สรุปสาระสำคัญของโครงการฯ ดังนี้

1. หลักสำคัญของโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว 3 ประการ คือ

- ไม่มีการเมือง ไม่มีฝักฝ่าย
- ไม่มีธุรกิจ
- ไม่มีผลกำไร

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทภารกิจของ ทส. ต้องการเห็นภารกิจของ ทส. ลงสู่ประชาชนอย่างชัดเจน ต้องการเห็นจิตวิญญาณของชุมชนในเรื่องการรัก ห่วงแทนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ไม่ใช่แค่การจัดนิทรรศการเพื่อรับเสด็จฯ หลังจากนั้นไม่มีอะไรยั่งยืน

3. ในการดำเนินงานจะมุ่งประเด็นที่ ทส.จ. ซึ่งเป็นแม่ข่ายประสานหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ ภาพรวมจะเป็นการนำเสนอผลงานที่ชุมชนดำเนินงาน โดยรูปแบบจะไม่มีเดินที่ อาจใช้ร่มไม้ ไม่มีป้ายนิทรรศการ แต่อาจมีบอร์ดสำหรับถวายนายงาน ทั้งนี้ ขอให้ชาวบ้านเป็นผู้รายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคที่พบต่อพระองค์หญิงโดยตรง

4. ในปี 2553 กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงาน สำหรับในปี 2555 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นปีที่พระองค์เจ้าทีปังกรรัศมีโชติ มีพระชนมายุครบ 7 ชันษา และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร มีพระชนมายุครบ 60 พรรษา

5. สรุปแนวทางการดำเนินงานโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว

- 5.1 ให้มีการดำเนินงานจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ หมู่บ้านเป้าหมายล่วงหน้า โดยขอให้ ทส.จ. ลงพื้นที่สำรวจ

จุดเด่น จุดด้อยของพื้นที่มีอะไรบ้าง ให้ดำเนินการให้เรียบร้อยก่อนที่
ท่านจะเสด็จ

- 5.2 นำผลการดำเนินงานที่เป็นการส่งเสริมและแก้ไขปัญหา
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กราบทูลถวายรายงาน โดยสรุป
อย่างเป็นรูปธรรมในวันที่เสด็จ
- 5.3 ไม่เป็นการจัดนิทรรศการการแสดงผลความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยไม่ได้ปฏิบัติจริงเป็น
รูปธรรมในพื้นที่
- 5.4 กิจกรรมที่ทูลถวายรายงานต้องมีการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมาย
มาแล้ว และเกิดผลดีต่อคุณภาพชีวิตประชาชน

**แผนการ 914 เสด็จไปทรงงานโครงการสายใยรักแห่งครอบครัวระหว่างเดือนตุลาคม 2552 –
กันยายน 2553**

1. บ้านตะโก ตำบลคอนหมื่นนาง อำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. บ้านหนองปรือ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ
3. บ้านตลาดใหม่ ตำบลตลาดใหม่ อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง
4. บ้านคลองสอง ตำบลทิววัฒนา อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

การเตรียมความพร้อม

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

บ้านตะโก หมู่ที่ 1,2 ต.คอน
หมื่นนาง อ.ภาชี จ.พระนครศรีอยุธยา ได้
ประสานการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่
ในประเด็นการบำบัดน้ำเสีย และการส่งเสริม
สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการคุณภาพ
สิ่งแวดล้อม และเครือข่าย ทสม. สำนักงาน
สิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 นนทบุรี ร่วมกับสำนักงาน

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้หารือ และให้ข้อเสนอแนะแก
องค์การบริหารส่วนตำบลคอนหมื่นนาง โดยได้ลงพื้นที่สำรวจ ประชุมและเตรียมการ ในวันพุธที่
21 ตุลาคม 2552 และวันพุธที่ 4 พฤศจิกายน 2552 มีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หมู่บ้านมีการจัดทำร่องน้ำขนาดเล็กเชื่อมโยระหว่างครัวเรือนต่าง ๆ ให้นำ
ไปไหลลงสู่ลำคลองโดยขาดการบำบัดน้ำก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ

ผลการดำเนินการ

ได้ดำเนินการต่อวงขอบเป็นบ่อบำบัดน้ำเสียอย่างง่าย ฝังในดิน และเดินท่อให้น้ำเสียจากบ้านเรือนไหลลงสู่บ่อกักเก็บ โดยได้แนะนำให้ใช้วัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น เช่น เศษอิฐ กระเบื้อง กระจก ใสในบ่อ เพื่อให้เป็นตัวกลางในการกรอง

น้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ สาธารณะ เจ้าของบ้าน คือ นาง สัมลิม แจ่มใส เลขที่ 13 หมู่ 2 ต.ดอนหญ้านาง อ.ภาชี

2. อบต.ดอนหญ้านาง ต้องการให้ หน่วยงานสังกัด ทส. ส่งเสริม

สนับสนุนการจัดทำแผนการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการจัดทำเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับ อบต.ดอนหญ้านาง

ผลการดำเนินการ

เนื่องด้วย อบต.ดอนหญ้านาง มีแผนที่จะเริ่มจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นฉบับใหม่ ประมาณต้นปี พ.ศ.2553 โดยมีนโยบายที่จะให้ชุมชนมีส่วนร่วม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 จึงได้ให้ข้อเสนอให้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ภายใต้แผนปฏิบัติการ 21 ระดับท้องถิ่น ซึ่งสามารถสมัครเข้าร่วม โครงการกับกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดย สสภ.6 รับเป็นผู้ประสานงานให้ อบต.

สำหรับการจัดทำเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ

และสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนที่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดให้การสนับสนุน และมีการจัดตั้งเครือข่ายแล้ว โดย สสภ.6 จะได้ประสานการดำเนินกิจกรรมกับจังหวัดต่อไป

3. ในส่วนการจัดการขยะมูลฝอยของอบต.ดอนหญ้านาง ด้วยนายก อบต.ดอนหญ้านาง นายสุรกิจ สุวรรณแกม ไม่มีนโยบายที่จะใช้รถเก็บขยะ เนื่องจากเป็นภาระด้านค่าใช้จ่าย สสภ.6 จึงได้แนะนำแนวทางการจัดการ

ขยะที่ถูกต้องโดยให้มีการคัดแยกขยะตั้งแต่แหล่งกำเนิด เพื่อให้เหลือขยะที่
ต้องกำจัดน้อยที่สุด และให้มีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อนำขยะที่คัดแยกแล้วไปทำให้
เกิดประโยชน์ เช่น กิจกรรมธนาคารขยะ การทำปุ๋ยหมักจากขยะ เป็นต้น
ซึ่งในส่วนนี้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้ให้แนวทาง และจัดฝึกอบรม
การจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน Community Based Solid Waste
Management : CBM

จังหวัดนนทบุรี

ผลการสำรวจพื้นที่โครงการฯ บ้านคลองสอง ตำบลทวีวัฒนา อำเภอไทรน้อย จังหวัด
นนทบุรี วันที่ 26 พฤศจิกายน 2552

1. พื้นที่รับเสด็จ คือ บ้านผู้ใหญ่บ้านประสาน กรองทอง บ้านคลองสอง หมู่ 4 ตำบลทวี
วัฒนา อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี

ความพร้อมของพื้นที่คือ

- เป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน/มีแปลงสาธิตการปลูกพืช/ผักต่าง ๆ ได้แก่
ผักบุ้ง กถั่วฝักยาว มะเขือเทศ ถั่วฝักยาว มะเขือเทศ มะม่วง มะขามเทศ แคน
- เป็นสถานที่จัดทำน้ำหมักชีวภาพไว้ใช้เอง/มีแปลงสาธิตและนำน้ำหมักไปใช้
ประโยชน์กับต้นไม้ในศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน
- เป็นสถานที่ประชุม/พบปะพูดคุยของคณะกรรมการหมู่บ้านและประชาชนใน
หมู่บ้าน

2. ประเด็นปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

- ปัญหาด้านขยะ : ไม่พบขยะทิ้งไม่เป็นที่ในพื้นที่สาธารณะ
- ปัญหาด้านน้ำเสีย : ลำคลองทวิวัฒนา ไม่มีเศษขยะ วัชพืชปกคลุม (เจ้าของบ้านช่วยกันตัดขยะและวัชพืชทุกวัน) มีกระชังเลี้ยงปลาของชาวบ้านในคลองประปราย
- ปัญหาด้านน้ำสะอาด : มีประปาหมู่บ้าน
- ปัญหาอากาศ : ไม่มีกลิ่นรบกวนจากสิ่งแวดล้อมรอบข้างพื้นที่

- ปัญหาพื้นที่สีเขียว : พบต้นไม้ริมคลองและพบว่ามีการปลูกต้นไม้พริกและมะเขือริมทางบริเวณด้านหน้าบ้านพักอาศัย

2. ความต้องการของท้องถิ่น/การเตรียมการรับเสด็จ

- อบจ. สนับสนุนงบประมาณในการสร้างห้องน้ำสำหรับผู้เยี่ยมชมและปรับพื้นที่บริเวณที่ประชุมโดยปลูกกระเบื้องให้ทั้งหมด
- สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 6 นนทบุรี และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนนทบุรี ประสานโรงเรียนวัดไทรใหญ่ เพื่อให้เตรียมนักเรียน 2 คน ทูลรายงานผลการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน โดยสิ่งที่นำไปทูลรายงานประกอบด้วย โคมประดิษฐ์ น้ำสามสหาย และเห็ดตะกั่ว

จังหวัดสมุทรปราการ

คณะทำงานโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว ได้เข้าร่วมประชุมเตรียมการรับเสด็จโครงการสายใยรักแห่งครอบครัว จังหวัดสมุทรปราการ พื้นที่บ้านหนองปรือ ตำบลหนองปรือ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ วันจันทร์ที่ 18 มกราคม 2553 ณ ห้องประชุมสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นจังหวัดลำดับที่ 2 ในแผนเสด็จตามพื้นที่ของ สสภ.6

คลินิกสิ่งแวดล้อม

คณะทำงานคลินิกสิ่งแวดล้อม ได้ร่วมออกหน่วยเคลื่อนที่กับสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดอ่างทอง “หน่วยบำบัดทุกข์ บำรุงสุข สร้างรอยยิ้มให้ประชาชน” โดยมีนายวิศวะ ศะศิสมิต ผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง เป็นประธานในพิธีเปิด จำนวน 4 ครั้ง โดยได้มีการเผยแพร่เอกสารวิชาการ และปรึกษาปัญหาสิ่งแวดล้อม พร้อมเผยแพร่น้ำหมักชีวภาพ จำนวน 200 ชุด/ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 วันพฤหัสบดีที่ 28 มกราคม 2553 ณ โรงเรียนราชสถิตย์ หมู่ 2 ต.ราชสถิตย์ อ.ไชโย

ครั้งที่ 2 วันพฤหัสบดีที่ 25 กุมภาพันธ์ 2553 ณ วัดท่าอิฐ อ.โพธิ์ทอง

ครั้งที่ 3 วันอังคารที่ 30 มีนาคม 2553 ณ บริเวณวัดปราสาท หมู่ 2 ต.นรสิงห์ อ.ป่าโมก

ครั้งที่ 4 วันพฤหัสบดีที่ 27 พฤษภาคม 2553 ณ โรงเรียนจำปาหล่อวิทยาคม หมู่ที่ 5 ต.จำปาหล่อ อ.เมือง